
Informacje Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej

Nr 3

wrzesień 2005

Rada Biblioteczna

21.06.2005r. odbyło się ostatnie w kadencji 2002/2005 posiedzenie Rady Bibliotecznej.

Rada jednogłośnie poparła wniosek Dyrektora Biblioteki Głównej o przejęcie zbiorów Biblioteki Instytutu Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa przez Politechnikę Warszawską oraz projekt zmian w Statucie Politechniki Warszawskiej.

Zostały zatwierdzone wnioski o awans mgr Doroty Butrym oraz mgr Agnieszki Kowalczyk na stanowisko starszego bibliotekarza. Wniosek o powierzenie mgr Marzennie Herman funkcji kierownika Biblioteki Wydziału Architektury nie uzyskał wymaganej większości głosów.

Przewodniczący Rady prof. Andrzej Biń przedstawił *Sprawozdanie z działalności Rady Bibliotecznej w kadencji 2002/2005* - tekst jest dostępny pod adresem: <http://www.bg.pw.edu.pl/rada/21.06.2005>

(T.S.)

Dary

Zbiory Biblioteki Głównej wzbogaciły się ostatnio o dwa duże dary.

Ministerstwo Nauki i Informatyzacji przekazało 139 vol. książek wydanych w serii wydawnictw NATO ASI. Wartość daru wyceniona na podstawie katalogów wydawniczych wyniosła ponad 22680 Euro. Przekazane książki to wydane po 2000r. publikacje dotyczące takich dziedzin jak: matematyka, fizyka, chemia, wiedza o środowisku, informatyka i nauki techniczne. Zgodę na przyjęcie daru wyraził Senat (Uchwała Senatu PW 233/XLV/2005).

Drugi dar wiąże się z planowaną likwidacją Biblioteki Instytutu Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa. Biblioteka Główna wystąpiła z inicjatywą przejęcia kolekcji przez Politechnikę Warszawską. Jest to niezwykle cenny zbiór, komplementarny w stosunku do księgozbiorów bibliotek Wydziału Architektury, Wydziału Geodezji i Kartografii, a także Biblioteki Głównej. Pozyskanie tej kolekcji i udostępnienie jej pracownikom i studentom Uczelni znacząco wzbogaci pod względem merytorycznym zbiory bibliotek naszej Uczelni. Zgodę na jego przyjęcie wyraził

Senat (Uchwała Senatu PW 235/XLV/2005). Proces przejmowania kolekcji potrwa kilka miesięcy. Prace rozpoczęto już w lipcu od wstępnej ewidencji przejmowanego daru.

Ciesząc się z pozyskanych darów, mamy świadomość ogromu prac jakie poprzedzi ich udostępnienie. Przejęcie zbiorów po Bibliotece Instytutu Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa wymaga przemieszczenia części księgozbioru BG PW, a także wygoszparowania dodatkowych pomieszczeń. Będzie wiele pracy związanej z selekcją i porządkowaniem zbiorów, a także wyodrębnieniem depozytu dla Biblioteki Wydziału Architektury PW, która zadeklarowała pomoc w przyjęciu części kolekcji.

(J.S.)

Nowa strona WWW

6 sierpnia, po kilkumiesięcznej pracy Zespołu Redakcyjnego uruchomiono nową wersję strony domowej Biblioteki Głównej.

Impulsem do przebudowy strony były sugestie czytelników i potrzeba stworzenia nowej struktury, umożliwiającej wprowadzenie nowych działów i dodatkowych funkcji.

Strona zyskała nową oprawę graficzną, lepiej odpowiadającą głównemu zadaniu jakie ma spełniać, czyli zapewnieniu wielotorowego dostępu do informacji: katalogów, baz, zbiorów, serwisów informacyjnych.

Strona wyposażona jest w podwójne menu: górne (bardziej ogólne) i boczne, umieszczone w lewej kolumnie, które w postaci rozgałęziającego się drzewka stanowi rodzaj schematu zawartości informacyjnej całej strony. Prawa kolumna strony ma zapewnić użytkownikowi szybki dostęp do baz i katalogów. Cechą charakterystyczną strony jest możliwość dostępu do tej samej informacji z różnych miejsc, zależnie od kryterium jakim kierować się może użytkownik. Dla użytkowników, którzy wolniej przyzwyczajają się do nowości pozostawiono tymczasowo dostęp do starej wersji strony.

Strona składa się z wielu sekcji informacyjnych, mających zaspokoić potrzeby zarówno czytelników jak i bibliotekarzy.

Jednym z głównych założeń było zapewnienie możliwości korzystania ze strony niezależnie od stosowanej przez użytkownika przeglądarki. Drugim

ważnym zadaniem jest aktualność prezentowanych informacji.

Strona główna składa się z listwy tytułowej i menu górnego oraz dwóch kolumn bocznych, części centralnej oraz stopki.

Listwa górna zawiera logo i nazwę biblioteki. Ikona umieszczona poniżej prowadzi do wersji angielskiej, która poprzedziła powstanie nowej strony i będzie sukcesywnie do niej dostosowywana.

Menu górne zawiera następujące sekcje informacyjne: adres BG, nowości, o nas, biblioteki PW, zbiory, katalogi, bazy, dla czytelników, dla bibliotekarzy, serwis OIN, linki, pytania.

Podobny układ ma też menu boczne umieszczone w lewej kolumnie, które w postaci rozgałęziającego się drzewa stanowi rodzaj schematu zawartości informacyjnej całej strony.

Menu boczne ma dodatkową funkcję - wybranie jednej z opcji menu górnego powoduje pojawienie się w lewej kolumnie menu szczegółowego, które ukazuje dalszą możliwość zagłębiania się w ramach wybranej opcji.

W części centralnej lub w dodatkowym oknie pojawia się informacja docelowa.

Prawa kolumna strony ma zapewnić użytkownikowi szybki dostęp do katalogu, baz itp. bez zagłębiania się w schemat i poszczególne działy. Dodatkowo umieszczone zostały tu odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania wraz z formularzem do kontaktu oraz Regulamin Biblioteki.

Dotarcie do wszystkich pozycji z kolumny 'szybkiego dostępu' możliwe jest oczywiście również z bardziej szczegółowego menu.

Istotną cechą nowej wersji jest możliwość dostępu do tej samej informacji z kilku miejsc, np. „biblioteki wirtualne” są osiągalne z 'OIN' i 'zbiory', a „kolekcja elektroniczna” ze 'zbiory', 'katalogi', 'dla czytelników'. Ta powtarzalność służyć ma umożliwieniu dotarcia do poszukiwanych informacji różnymi drogami, w zależności od tego jakim kryterium wyboru kieruje się użytkownik.

Część centralna widoczna po otwarciu strony, składająca się z 3 kolumn, poświęcona jest bieżącym sprawom biblioteki, nowościom, informacjom o zmianach itp. Będzie to najczęściej zmieniany moduł strony.

Stopka standardowo zawiera informacje adresowe.

(M.M.)

SYMPO

Początki bazy SYMPO sięgają 1974r. Wtedy powstał zautomatyzowany system informacji o materiałach konferencyjnych znajdujących się w BG PW i w innych bibliotekach warszawskich. Była to w tamtych czasach

jedna z „jaskółek” komputeryzacji w bibliotekach polskich. Baza działała w systemie wsadowym na EMC Odra 1300 przy wykorzystaniu zestawu programów napisanych w języku Cobol.

W 1986r. na podstawie tego systemu (na bazie już wprowadzonych danych) utworzono Centralny Katalog Materiałów Pokonferencyjnych 'SYMPO' dla bibliotek polskich uczelni technicznych.

Baza jest tworzona na bieżąco i obejmuje swym zasięgiem materiały konferencyjne od 1980r. Obecnie rejestrowane są zasoby z 18 polskich bibliotek. Są wśród nich biblioteki uczelni technicznych, uniwersytetów i instytutów naukowych.

Baza funkcjonuje w ramach nowoczesnej platformy zintegrowanego systemu komputerowego i jest dostępna w Internecie. W ostatnim roku jej struktura została dostosowana do międzynarodowych zasad opisu bibliograficznego. Wykonano ogromną pracę związaną z przystosowaniem/konwertowaniem poszczególnych pól do nowego sposobu zapisu i prezentacji. Poszerzono opis o nowe elementy charakterystyki treściowej, stosowane w bibliotekach współpracujących – UKD, język KABA oraz lokalne (właściwe dla danej biblioteki) słowa kluczowe. Ponadto wprowadzany jest adres internetowy do materiałów konferencyjnych dostępnych w pełnej wersji elektronicznej.

W lipcu rozpoczęła się weryfikacja słownika słów kluczowych stanowiącego podstawowy element opisu przedmiotowego. Pracą podzieliły się biblioteki współpracujące, a jej efektem ma być aktualny, zgodny ze stanem wiedzy, język informacyjno-wyszukiwawczy zawierający hasła najnowsze, odzwierciedlający również współczesne trendy w nauce. Na jego podstawie, w następnej kolejności planowane jest wprowadzenie angielskich odpowiedników poszczególnych terminów, co w znacznym stopniu poszerzy wartość informacyjną bazy danych i ułatwi poszukiwania materiałów osobom nie znającym języka polskiego.

(elamr)

Kolekcja Elektroniczna Zbiorów Własnych

Pomyślany jako biblioteka cyfrowa Politechniki Warszawskiej, serwis ten od początku jest tworzony poprzez digitalizację dokumentów źródłowych w Pracowni Reprograficznej BG. Jednak nie można w przyszłości wykluczyć włączania dokumentów powstałych i przekazanych nam w postaci cyfrowej. Chodzić ma jednak o zbiory własne, czyli o dokumenty zgromadzone wcześniej w Bibliotece. Ostatnio uzupełniono kolekcję o kolejne obiekty i zmieniono strukturę ich prezentacji.

W pierwszej kolejności są i nadal pozostaną to skrypty rozczytywane przez studentów. Uznajemy także, że studenci pracujący codziennie z komputerem mogą preferować zawartość skryptu na ekranie od wypożyczenia go z Biblioteki. Pragniemy także zgromadzić prace ukazujące dorobek Politechniki Warszawskiej - twórczość jej profesorów, jej rozwój i działalność organizacji studenckich. Widzimy też potrzebę szerszego udostępniania prac z zakresu historii nauki, techniki, przemysłu itp. dla lepszego odzwierciedlenia posiadanych zbiorów, jak i dla ożywienia badań źródłowych. W dużym więc stopniu rozwój KEZW wzmocnia nurt ochrony książki rzadkiej i cennej, przejawiający się w naszej Bibliotece przede wszystkim poprzez wyodrębnienie Narodowego Zasobu Bibliotecznego. Chcielibyśmy także prezentować - z odpowiednimi objaśnieniami i z linkami do dokumentów tekstowych - zdjęcia przedstawiające zabytki techniki. W tym wypadku nie chodziłoby tak naprawdę o „zbiory własne”, bowiem obiekty pochodziłyby ze zbiorów muzealnych, w pierwszej kolejności z Muzeum Politechniki Warszawskiej.

Każdorazowe pojawienie się nowego dokumentu elektronicznego jest poprzedzone pracą wielu osób należących do wielu jednostek organizacyjnych Biblioteki. Koncepcja wyjściowa jest dziełem dyrekcji BG PW, która zatrudniła do tego zadania koordynatora. Dzieło wybrane do digitalizacji jest skanowane w Pracowni Reprograficznej - trudne ustalenia techniczne niezbędne dla uzyskania odpowiedniej jakości skanów zasadniczo mamy już za sobą, ale wciąż jeszcze możliwe są ulepszenia, zwłaszcza pod kątem przyszłego rozpoznawania całego tekstu dokumentu przez komputer. Dalsza obróbka skanów, wyposażenie ich w aparat nawigacji wewnętrznej i instalacja całego materiału odbywa się w Ośrodku Informatyzacji. Dokumenty elektroniczne są udostępniane w formacie HTML i PDF. Stosujemy rygorystycznie zasadę umożliwiania użytkownikowi wybierania do lektury fragmentu dzieła (co odpowiada pobraniu jednego pliku), albo według oryginalnego spisu treści, który czynimy „klikalnym”, albo według uproszczonego lub uporządkowanego spisu pierwotnego, co jest niezbędne w odniesieniu do starodruków i dzieł z początku XIX wieku. Dokument jest katalogowany dwukrotnie - w formacie USMARC (z przesłaniem rekordu do Narodowego Uniwersalnego Katalogu Centralnego NUKAT) i w formacie Dublin Core, przewidzianym dla bibliotek cyfrowych.

Wkład w KEZW mają też pracownicy Narodowego Zasobu Bibliotecznego, Oddziału Opracowania Książek i Zbiorów Specjalnych (współpraca z NUKAT), Oddziału Magazynów i Udostępniania Zbiorów (typowanie skryptów, a także digitalizacja). Współpracujemy z Samorządem Studentów (zgłaszanie szczególnie przydatnych w Sieci skryptów) i z wydawnictwami.

Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej zgodziła się na bezpłatną cesję praw wydawniczych w odniesieniu do dużej grupy skryptów niedostępnych już na rynku. Opublikowaliśmy jednak w Internecie tylko te, na które zgodzili się autorzy lub ich spadkobiercy. Wymagało to nieraz żmudnych poszukiwań i korespondencji. Realizujemy teraz podobną umowę z Wydawnictwami Naukowo-Technicznymi.

(H.H.)

DS Żaczek i Filia BG na Narbutta

Trzyletni okres wakacyjny to czas intensywnej pracy dla zespołu pracowników Filii przy ul. Narbutta nie tylko we własnej bibliotece, ale przede wszystkim w Bibliotece DS Żaczek.

W bibliotece Filii pracowano zgodnie z wakacyjnym harmonogramem. Udostępniano zbiory, wyselekcjonowano 1050 vol. zdezaktualizowanych książek z księgozbioru studenckiego uzyskując 2 dodatkowe regały na odkładanie zamówień, rozliczono obiegówki biblioteki DS Żaczek. Zakupiono, opracowano i wprowadzono do systemu 268 vol. nowości. Trwa wprowadzanie do systemu zawartości kartkowej kartoteki wypożyczeń. Prace zostaną zakończone do 30 września.

We wrześniu A. Komsta i M. Rymuza uczestniczyły w codziennym szkoleniu w Oddziale Opracowania uprawniającym do tworzenia opisów w systemie NUKAT dla potrzeb katalogu centralnego bibliotek PW.

Wszyscy pracownicy uczestniczyć będą w szkoleniu zorganizowanym przez BG z zakresu obsługi klienta.

Zgodnie z planem wykorzystane zostały przez pracowników urlopy wypoczynkowe.

2 września zakończone zostały prace nad wprowadzaniem zbiorów DS do komputerowego systemu ALEPH.

6750 vol. książek opaskowano, opisano, sprawdzono zgodność zapisu w księgach inwentarzowych, na poszczególne egzemplarze naniesiono ceny i daty akcesji. Pewne spowolnienie tych prac spowodowane było wyjaśnianiem niespójnych zapisów wieloegzemplarzewego księgozbioru studenckiego.

Opisane książki dodano do komputerowego katalogu BG. Utworzonych zostało 178 opisów skróconych w systemie ALEPH, a 40 podwieszono do NUKAT-u.

Uzgodniono aktualny stan 245 kartkowych kont czytelniczych, a wypożyczone książki wprowadzono do systemu.

Ponadto uzupełniono w pełne opisy listę książek wyselekcjonowanych z powodu dezaktualizacji, zniszczenia i zagubienia.

Dzięki zainstalowaniu dodatkowego komputera, przyniesionego z Filii, pracowano na dwóch stanowiskach, co pozwoliło na terminowe wykonanie prac.

Od 5 września rozpoczęto udostępnianie zbiorów Biblioteki DS Żaczek w systemie ALEPH - na razie bez opcji zamówień i w ograniczonym do końca września czasie (g. 11.00 - 13.00). Pozostałe godziny poświęcone są na szkolenie kierowniczki biblioteki w zakresie udostępniania, które prowadzone jest w Filii.

Wykonanie w/w zadań możliwe było dzięki ogromnemu zaangażowaniu i zdyscyplinowaniu pracowników: A. Gawryś, A. Komsty, K. Araszkiewicz, M. Ładosz, J. Trojanowskiego, który zabezpieczył wszystkie sprawy techniczne związane z przeniesieniem, zainstalowaniem i prawidłowym działaniem sprzętu komputerowego.

(M.D.)

Filia BG – Biblioteka Wydziału Chemicznego

W wakacje rozpoczął się długo oczekiwany remont w Wypożyczalni i Czytelni Studenckiej.

Z tego powodu w Czytelni Naukowej przyjmowane były zwroty książek, sprawdzane konta czytelników i podpisywane obiegówki. Oprócz prac bieżących prowadziliśmy retrospektywne wprowadzanie zbiorów do systemu Aleph. Ponadto została przeprowadzona selekcja księgozbioru studenckiego i podstawowego. Wyłączono ze zbiorów biblioteki 2578 vol. książek zdezaktualizowanych, zniszczonych i zaczytanych. Wyselekcjonowane książki zostały przekazane do innych bibliotek, rozdane studentom lub przekazane na makulaturę.

W związku z szerokim zakresem prac remontowo - modernizacyjnych konieczne było przeniesienie całego księgozbioru (ok. 40 tys. vol.) mieszczącego się w czytelni i 2 magazynach bibliotecznych do pomieszczeń zastępczych w Gmachu Chemii. Księgozbiór podręczny dostępny był w Czytelni Naukowej na I p. Prace związane z porządkowaniem i przemieszczaniem zbiorów były w dużej mierze wykonywane siłami pracowników Filii.

W chwili powstawania tego numeru Informacji trwały bardzo intensywne prace związane z przenoszeniem księgozbioru do wyremontowanych pomieszczeń.

Ekipy remontowo - budowlane w ciągu dwóch miesięcy odnowiły czytelnię i magazyny biblioteki. Prace remontowe objęły zarówno naprawę tynków, obudowę rur, wymianę instalacji elektrycznej, wymianę okien, jak i wymianę podłogi drewnianej na wykładzinę podłogową. Została także zmodernizowana sieć strukturalna, która została przystosowana do podłączenia nowych stanowisk

komputerowych. 5 września obiekt został przekazany użytkownikowi.

6 września rozpoczął się montaż nowych regałów kompaktowych i stacjonarnych. Stanowiska obsługi użytkowników oraz stoliki, krzesła i pozostałe meble będą dostarczone w drugiej połowie września. Całość prac związanych z wyposażeniem biblioteki zostanie zakończona 28 września.

(J.K.-M., J.Z.)

Nowy Regulamin w BG

W systemie bibliotecznym zostały wprowadzone zmiany dostosowujące go do wymogów nowego Regulaminu BG, jak np.: zmiany limitów wypożyczeń, statusów czytelników, itp.

Kolejne zmiany związane były ze zbliżającym się terminem wprowadzenia **kar za przetrzymane książki** (przypominamy: **1.11.2005!**).

Czytelnicy od dłuższego czasu otrzymują – oprócz powiadomień o książkach oczekujących na odbiór oraz o zbliżającym się terminie zwrotu – **upomnienia informujące o przetrzymaniu książki**. Prosimy zwrócić na nie uwagę, jest to bowiem wyraźny sygnał, że kara została już przez system naliczona. Szczegóły dotyczące wielkości kar zawiera Regulamin BG zamieszczony na stronie domowej BG.

Staramy się o wszystkich zmianach i nowościach jak najszybciej informować naszych użytkowników. Aby to jednak odniosło efekt zachęcamy do uaktualnienia swoich adresów e-mail na kontaktach czytelniczych w systemie (samodzielna zmiana przez funkcję 'Konto' dostępną z menu w systemie katalogowym).

(grkiw)

WAKACJE W BG

Oddział Gromadzenia książek i Zbiorów Specjalnych

W przerwie wakacyjnej prowadzone były bieżące prace związane z gromadzeniem książek.

Ponadto usunięto zbędne książki z podręcznego magazynu Oddziału Gromadzenia, częściowo wprowadzono do zbiorów wydawnictwa z kolekcji prof. Przygodzkiego, szkolono praktykantkę oraz przekazano do archiwum dokumentację prac oddziału.

(A.P.)

Oddział Opracowania

W sierpniu minął rok od podjęcia współpracy Biblioteki Głównej PW z katalogiem centralnym NUKAT. Podpisując porozumienie w zakresie katalogowania w Narodowym Uniwersalnym Katalogu Centralnym, uzyskaliśmy prawo do bezpłatnego, Nielimitowanego pobierania danych z bazy NUKAT. Zobowiązaliśmy się tym samym do uczestniczenia w katalogowaniu zgodnie z przyjętymi regułami współpracy i ustalonymi procedurami.

Oddział Opracowania celowo przypomina o zasadach współpracy z Centrum NUKAT aby uciąć

wszelkie dyskusje na temat czasu opracowywania książek. Minimalny czas oczekiwania na pojawienie się rekordu bibliograficznego w katalogu lokalnym Aleph wynosi 3 dni.

Wyniki naszej współpracy:

Wprowadzone rekordy bibliograficzne dla wydawnictw zwartych	960
Skopiowane rekordy bibliograficzne dla wydawnictw zwartych	2800
Rekordy KHW	650

W Oddziale Opracowania, mimo okresu urlopowego, trwały nieustanne szkolenia pracowników BG oraz sieci biblioteczej. W lipcu dwóch pracowników Filii w Płocku otrzymało uprawnienia kopisty i pobiera dane z katalogu NUKAT.

Obecnie Oddział Opracowania przygotowuje się do poważnego przedsięwzięcia jakim będzie przygotowanie pracowników Filii na Narbutta do podjęcia pełnej współpracy z Narodowym Uniwersalnym Katalogiem Centralnym. Struktura współpracy będzie kształtować się podobnie jak w BGPW - jedna osoba będzie odpowiadać za przestrzeganie procedur wprowadzania i modyfikowania rekordów, a kolejne osoby będą tworzyć rekordy khw i opisy bibliograficzne wykorzystując oprogramowanie Virtua. Bibliotekarz odpowiedzialny za współpracę jest również zobowiązany do szczegółowej korekty rekordów przed wysłaniem ich do zaakceptowania przez administratorów NUKAT. Nadzór nad całością pełni bibliotekarz systemowy - Małgorzata Wornbard. Szkolenie przewidziane jest we wrześniu. Uczestniczyć w nim będą 2 osoby. Kolejni pracownicy z Filii, którzy dołączą do katalogowania szkoleni będą przez swoich kolegów. Do Oddziału Opracowania zgłaszają się na egzamin, po którym uzyskują odpowiednie uprawnienia do współpracy z Centrum NUKAT.

(M.W.)

Oddział Kontroli i Aktualizacji

W związku z planowanym przejęciem kolekcji likwidowanej Biblioteki Instytutu Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa oraz oddaniem części pomieszczeń magazynowych dla potrzeb Rektoratu konieczna była reorganizacja magazynów i przemieszczenie zbiorów. Działania te spowodowały intensyfikację prac selekcyjnych prowadzonych w Oddziale Kontroli i Aktualizacji Zbiorów.

Zakres prac prowadzonych w oddziale to :

- skontrum czasopism formatu J
- przygotowania do skontrum formatu C planowanego w roku 2006
- prace związane z przejętym księgozbiorem Instytutu Maszyn Elektrycznych
- prace z przejmowanym aktualnie zasobem likwidowanej biblioteki Katedry Wysokich Napięć i Aparatów Elektrycznych

Ponadto w związku z zaistniałą sytuacją w okresie wakacji dokonano selekcji :

- w księgozbiornie otrzymanym od prof. Eugeniusza Olszewskiego; dużą część książek zwłaszcza z zakresu historii nauk technicznych i historii szkolnictwa wyższego wytypowano do zbiorów BG, a pozostałe przekazano bibliotekom : SGH, GBL, Instytutowi Historii Nauki PAN, Bibliotece Pracy i Zabezpieczenia Społecznego oraz studentom Politechniki Warszawskiej.
- w księgozbiornie zlikwidowanej Biblioteki Instytutu Mikromechaniki i Fotoniki przejętego w 1999r. przez BG
- książek otrzymanych z Kolegium Nauk Społecznych i Administracji przyjętych do magazynów BG w 2002r. Dokonana selekcja pozwoliła na wygospodarowanie wolnej przestrzeni i usunięcie z magazynów zbędnych w BG książek. Prace selekcyjne w magazynach są aktualnie kontynuowane.

Od lipca 2005r. nastąpiły zmiany w Regulaminie Oddziału Kontroli i Aktualizacji Zbiorów. Zakres prac selekcyjnych prowadzonych w Oddziale poszerzono Decyzją Dyrektora BG z dn. 4 lipca 2005 o pełne procedury ubytowania dokumentów z prowadzeniem rejestrów ubytków i rozliczaniem z Kwesturą PW włącznie.

(O.G.)

Ośrodek Informacji

Koniec sierpnia i wrzesień tradycyjnie są okresem intensywnych prac przygotowawczych do nowego roku akademickiego. W tych przygotowaniach uczestniczą nie tylko oddziały związane z obsługą użytkowników.

W systemie zostały wyodrębnione zbiory kolejnych podbibliotek:

- Biblioteki Wydziału Inżynierii Chemicznej i Procesowej
 - DS Akademik
 - DS Żaczek
 - Filii Biblioteki Głównej - Biblioteki Biblioteka Szkoły Nauk Technicznych i Społecznych w Płocku
- Wkrótce zostanie wyodrębniona podbiblioteka dla Elektronicznej Kolekcji Zbiorów Własnych

Ułatwi to dotarcie do większej liczby zbiorów i poszukiwanych tytułów.

W Ośrodku Informatyzacji zostały przygotowane listy, będące podstawą do prac skontrolnych, związanych z usuwaniem z katalogu egzemplarzy wycofanych ze zbiorów, zniszczonych, zagubionych. Dla Wypożyczalni z wolnym dostępem opracowany został raport poczytności zbiorów, na podstawie którego część tytułów została wymieniona na tytuły bardziej poszukiwane.

Przygotowywane były też inne raporty będące podstawą prac prowadzonych przez różne oddziały, jak np. kontrola słownika słów kluczowych bazy SYMPOnet, dane statystyczne, korekty statusów czytelników i

statusów egzemplarzy, korekty i porządkowania kont czytelniczych, i in.

(grkiw)

Ośrodek Informacji Naukowej

Ośrodek, podobnie jak pozostałe agendy usługowe BG, funkcjonował według ustalonych na okres wakacji godzin otwarcia.

W związku z przejściem przez Bibliotekę Główną zbiorów Biblioteki Instytutu Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa przeprowadzono kilka istotnych zmian organizacyjnych, w celu uzyskania dodatkowej powierzchni magazynowej dla nowych zbiorów. W związku z tym Pracownia Reprograficzna została przeniesiona na I piętro do pokoju 161 A, obok Ośrodka Informacji Naukowej, do którego to pomieszczenie należało wcześniej. Dotychczas przechowywano tam wszystkie Branżowe Normy oraz dublety Polskich Norm.

Decyzją Dyrekcji BGPW pomieszczenie to zostało opróżnione. Branżowe Normy przeniesiono do Czytelni Normalizacyjnej, a dublety Polskich Norm ustawiono w pokoju 162 C, gdzie mieści się STN.

Po wykonaniu wszystkich niezbędnych prac porządkowych pokój, 161 A przekazano na potrzeby Pracowni Reprograficznej.

Obecnie trwają przygotowania do rozpoczęcia nowego roku akademickiego. Ośrodek Informacji Naukowej wspólnie z Oddziałem Udostępniania i Ośrodkiem Informatyzacji przygotowuje nowe materiały informacyjne dla użytkowników w formie informatorów, folderów, plakatów. W najbliższym czasie zostanie opracowana nowa, elektroniczna wersja szkolenia w zakresie przysposobienia bibliotecznego dla studentów I roku PW, która także będzie rozprowadzana wśród bibliotekarzy sieci PW.

(A.T.)

Pracownia Reprograficzna

Pracownia Reprograficzna została przeniesiona do pokoju 161A na I piętrze. W dawnym pomieszczeniu Pracowni (pok. 74) zostały zamontowane regały kompaktowe (przeniesione z pokoju nr 2), na których zostanie umieszczona część zbiorów przeniesionych z Biblioteki Instytutu Gospodarki Mieszkaniowej i Przestrzennej.

Oddział Reprografii rozwija intensywnie usługę skanowania dokumentów – tak na potrzeby Elektronicznej Kolekcji Zbiorów Własnych, jak i na zlecenia przekazywane przez czytelników. Usługa ta została uruchomiona od tego roku.

(Z.L.)

Nowy magazyn

W sierpniu Biblioteka Główna adaptowała i odremontowała na własny koszt pomieszczenie magazynowe nr 11A mieszczące się w piwnicy Gmachu Głównego, a sąsiadujące bezpośrednio z piwnicznymi

pomieszczeniami magazynu podstawowego. Na powierzchni magazynowej (około 40 m²) będą ustawione regały kompaktowe, na których zostaną ustawione przeniesione z pok. 70 zbiory z sygnaturą „B”.

(J.Z.)

KONFERENCJE I SEMINARIA

LIBER

W dniach 5-9 lipca 2005r. w Groningen (Holandia) odbyła się 34 doroczna konferencja LIBER. Tym razem obradowano pod hasłem: **Strategic choices: current thinking (Strategiczne wybory: bieżące myślenie)**. Poszczególne sesje obejmowały problematykę przechowywania i konserwacji zbiorów (od nowych tendencji w budownictwie bibliotecznym do problemów przechowywania zbiorów specjalnych i elektronicznych), zarządzanie bibliotekami i technologie wspomagające ten proces (systemy analizy danych statystycznych, nowe technologie np. oprogramowanie Verde firmy Ex-Libris - dostawcy pakietu ALEPH - do zarządzania zasobami elektronicznymi) oraz problemy gromadzenia zbiorów (m.in. na przykładzie kompleksowego projektu niemieckich bibliotek gromadzenia specjalnych kolekcji piśmiennictwa naukowego).

W poszczególnych referatach powracano do wydawnictw typu Open Access (projekt DARLIN obejmujący publikacje z terenu Holandii z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej). Przedstawiono też założenia projektu eIFL.net i jego działania na rzecz bibliotek w krajach rozwijających się (Jan Andrzej Nikisch, z Poznańskiej Fundacji Bibliotek Naukowych jest przewodniczącym Advisory Board).

Kolejne konferencje LIBER odbędą się w 2006r. w Uppsali (Szwecja) i w 2007 roku w Warszawie (organizatorem będzie Biblioteka Narodowa).

Na konferencji LIBER BG PW reprezentowała dyr. Jolanta Stępiak.

Obrady poprzedziła kilkugodzinna prekonferencja: *Converging and dissolving university libraries* (Biblioteki uniwersyteckie: skupianie i rozpuszczanie), podczas której podjęto problem zadań bibliotek uczelnianych wobec powszechnego dostępu do wydawnictw elektronicznych i masowej digitalizacji publikacji (back files) realizowanej przez wydawców (projekt Google print). Omawiano funkcje bibliotek akademickich w zakresie bieżącego, bezpośredniego kierowania i przekazywania („rozpuszczania”) w środowisku informacji o istniejących zasobach. Efektem tych działań powinien być udział bibliotek w procesach dydaktycznych i badawczych realizowanych na uczelniach

J.Stępiak poprowadziła obrady sesji zatytułowanej: *Technology helping strategic choices*. J.Stępiak

uczestniczyła również posiedzeniu Library Management and Administration Division. Podczas spotkania Sekcja postanowiła podjąć pracę nad przygotowaniem ankiety obejmującej zmiany organizacyjne (struktury) w bibliotekach europejskich w związku z pojawieniem się nowych zadań (digitalizacja zbiorów, zasoby elektroniczne, nauczanie na odległość). Wyniki ankiety zostaną przedstawione podczas następnej konferencji.

(J.S.)

Biblioteki naukowe w kulturze i cywilizacji: działania i codzienność

Konferencję pod tym tytułem zorganizowała w dniach 15-17 czerwca 2005r. Biblioteka Główna Politechniki Poznańskiej z okazji jubileuszu sześćdziesięciolecia swojej działalności.

Poruszano ogólną problematykę istoty bibliotek naukowych, wyzwań, szans i zagrożeń związanych z globalizacją infrastruktury i działań podejmowanych w bibliotekach, a także w środowisku jej bezpośrednich partnerów. Dyskutowano o tradycji i współczesności bibliotek prezentując dokonania różnych instytucji, w tym Biblioteki Jagiellońskiej, Bibliotek Uniwersytetu Łódzkiego i Politechniki Łódzkiej, a także Naukowo-Technicznej Biblioteki Białorusi. Odrębna sesja poświęcona była cywilizacji cyfrowej w bibliotekach.

Ciekawy referat o funkcjonowaniu wirtualnej biblioteki technicznej ViFaTec zaprezentowała przedstawicielka Technische Universität z Hannoveru. W kolejnych referatach przedstawione zostały założenia Open Access oraz DOI, których celem jest ułatwienie dostępu do piśmiennictwa naukowego. O krajowych dokonaniach w zakresie upowszechniania dostępu do piśmiennictwa mówiono między innymi w kontekście katalogu NUKAT oraz sposobu informowania o zasobach elektronicznych (Politechnika Warszawska, Uniwersytet Jagielloński, Politechnika Lubelska). Odrębną sesję poświęcono problemom statusu bibliotekarzy w środowisku naukowym oraz zagadnieniom etycznym i prawnym zawodu. Ostatnia sesja, nawiązująca do jubileuszu 60-lecia, była poświęcona prezentacji dokonań Biblioteki Politechniki Poznańskiej.

Bibliotekę główną reprezentowali na konferencji: dyr. Jolanta Stępniaik (moderator sesji II: Globalizacja pracy biblioteki) oraz dr Grzegorz Płoszajski, który wygłosił referat: Wspomaganie tworzenia katalogu czasopism elektronicznych z powiązaniem do katalogu czasopism drukowanych na przykładzie Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej.

Program konferencji wraz z abstraktami wygłoszonych referatów jest dostępny na stronie: <http://www.ml.put.poznan.pl/2005/>

(J.S.)

ICAU i SMUG

W dniach 11-16.09 w Londynie odbyło się doroczne spotkanie użytkowników oprogramowania ALEPH —

grupy ICAU, a następnie spotkanie użytkowników innych produktów firmy ExLibris (SFX, Metalib, DigiTool, Verde), — grupa SMUG.

Dotychczasowa współpraca obu kategorii użytkowników oraz liczna grupa bibliotek równocześnie stosujących kilka produktów ExLibris spowodowała powstanie projektu połączenia obu organizacji od stycznia 2006. W Londynie dyskutowano o projekcie nowego statutu organizacji, zasad jej funkcjonowania oraz składu i zasad wyboru władz.

Podczas spotkania użytkowników programu bibliotecznego ALEPH prezentowano zmiany w wersjach 17 i 18 (w Polsce stosowana jest wersja 14 i trwają przygotowania do instalacji wersji 16). Wskazywano na rosnące trudności z administrowaniem systemem, co stanowi istotny problem dla małych bibliotek nie zatrudniających wystarczającej liczby informatyków. Dyskutowano o nieefektywnym trybie przekazywania uwag dotyczących występujących błędów i braków w oprogramowaniu ALEPH. Podkreślano konieczność powołania grup roboczych dla doskonalenia konkretnych modułów oprogramowania (np. modułu czasopism, czy gromadzenia). Zaprezentowano nowoprojektowane oprogramowanie PRIMO, które ma poprawić jakość posługiwania się OPAC.

W drugiej części spotkania prezentowano nowe rozwiązania zastosowane w innych produktach ExLibris.

Przedstawicielami BG na spotkaniu ICAU byli dyr. Jolanta Stępniaik i dr Grzegorz Płoszajski.

(J.S.)

CBR

W dniu 16.09 dyr. Jolanta Stępniaik uczestniczyła w konferencji „Zarządzanie wiedzą i informacją w organizacjach pracujących dla wsi i rolnictwa” zorganizowanej przez Centralną Bibliotekę Rolniczą w Warszawie oraz Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie.

Sprawom bibliotek poświęcona była pierwsza sesja tematyczna zatytułowana „Biblioteka jako ośrodek komunikacji społecznej w społeczeństwie opartym na wiedzy” (moderator sesji i dyskusji dyr. J. Stępniaik).

(J.S.)

Prezentacja systemu SCOPUS

6 września 2005r. w Centrum Konferencyjnym ICM odbyło się szkolenie z obsługi systemu SCOPUS dla przedstawicieli bibliotek akademickich. W spotkaniu uczestniczyło około 40 osób. Prezentację prowadziło dwóch menadżerów z Niemiec O. Kaler i L. Mayerhof. Szkolenie prowadzone było w języku polskim (podkreślić należy biegłą znajomość języka przez prowadzącego). Przeprowadzono pokaz „na żywo” poprzez Internet.

Na wstępie prezentacji trener podkreślił, że szkolenie to będzie niejako kontynuacją poprzednich spotkań, jednakże w trakcie prowadzący płynnie dostosowywał treść szkolenia do potrzeb użytkowników.

Sam system SCOPUS to baza danych abstraktowych ze wszystkich dziedzin wiedzy z wyjątkiem nauk humanistycznych. Baza zawiera około 27 mln abstraktów z 14 tys. tytułów czasopism (w tym około 52% europejskich) z 4 tys. wydawnictw. Ponadto system zapewnia dostęp do danych z 180 mln stron internetowych.

Sama aplikacja jest klarowna i nieprzeładowana, a interfejs użytkownika intuicyjny. Rezultaty przeszukiwania systemu obejmują trafienia zarówno z samej bazy, Internetu, jak i z urzędów patentowych (oczywiście istnieje możliwość dowolnej kompilacji danych). System posiada wielowątkowe ograniczenia rezultatów wyszukiwania. Istnieje możliwość ustawiania „alertów” i powiadamiania klientów o nowościach z zakresów podanych przez użytkownika, zapamiętywania dokumentów wg list oraz eksportu danych w różnej formie.

Pytania do trenera sprowadzały się do możliwości rozszerzenia działania systemu SCOPUS o wyszukiwanie pełnych tekstów artykułów oraz o rozwiązywanie problemów z transkrypcją haseł z języków obcych. Niestety zabrakło czasu na pokaz możliwości systemu od strony administracyjnej (tworzenie statystyk, zmiany w systemie, narzędzia systemowe).

Reasumując: samo szkolenie należy ocenić bardzo wysoko (bardzo dobre przygotowanie merytoryczne trenera, świetna znajomość języka polskiego, dobre środki prezentacji, doskonała oprawa marketingowa, natomiast w tak krótkim czasie, w jakim prowadzony był pokaz, trudno pokusić się o samą analizę możliwości i zasobów samego systemu, które jednakże podczas samego szkolenia wydawały się duże.

Bibliotekę Główną reprezentowali: A. Tonakiewicz, I. Socik, T. Styczek, A. Celej i J. Trojanowski.

(J.T.)

SZKOLENIA

Szkolenie: Aleph - raporty

6 lipca w godz. 10-14 odbyło się szkolenie dotyczące raportów w Alephie obejmujące prace z programem 'Aleph Raporty' od podstaw. Wymagało to jednak od uczestników znajomości tablic systemu Aleph oraz powiązań między nimi, jak również podstaw SQL.

Szkolenie odbyło się za pośrednictwem Internetu dzięki przeznaczonemu do tego celu oprogramowaniu Interwise. Prowadził je pracownik firmy Aleph Polska Stefan Pepol.

Było to bardzo ciekawe spotkanie i z pewnością pomogło w zrozumieniu zasad działania programu 'Raporty', choć w wielu przypadkach pomoc pracowników firmy 'Aleph Polska', choćby we właściwym sformułowaniu zapytania SQLowego, jest

bardzo przydatna. Korzystamy z tego programu m.in. w przygotowywaniu statystyk, uzyskiwaniu danych dotyczących poczytności, itp.

W szkoleniu uczestniczyli przedstawiciele bibliotek pracujących w systemie Aleph. Ze strony naszej biblioteki udział wzięli pracownicy Ośrodka Informatyzacji.

(grkiw)

Szkolenie: Obsługa klienta

We wrześniu odbyły się 4 cykle szkoleń z zakresu obsługi klienta organizowane przez firmę Kostelecka Konsulty. Ich celem było zapoznanie pracowników bibliotek PW ze standardami obsługi czytelnika. Program realizowany był metodami treningowo-warsztatowymi: dyskusje, odgrywanie ról, symulacje, praca w małych zespołach, burze mózgów itp. Uczestnicy zdobywali wiedzę dotyczącą zasad komunikowania się z klientem, rozwijali umiejętności postępowania w trudnych i konfliktowych sytuacjach, poznawali sposoby radzenia sobie ze stresem. Drugi dzień szkolenia poświęcony został na ćwiczenia praktyczne.

W zajęciach uczestniczyli pracownicy wielu bibliotek systemu biblioteczno-informacyjnego PW.

Na zakończenie wszyscy uczestnicy warsztatów otrzymali materiały szkoleniowe i stosowne certyfikaty.

(A.D.)

ODWIEDZILI NAS

Open University Worldwide z Wielkiej Brytanii oferujący profesjonalne materiały dydaktyczne dla uczelni, w tym materiały audiowizualne opracowywane przez BBC, a także programy nauczania poszczególnych przedmiotów

PRESS Import Wydawnictw Naukowych, w celu omówienia stanu realizacji prenumeraty czasopism zagranicznych i planowanych zmian na 2006 rok, a także przedstawienia informacji o nowych konsorcjach: Oxford University Press i Blackwell.

(J.S.)

Przypominamy:

bieżące informacje podajemy sukcesywnie na stronie domowej Biblioteki Głównej

<http://www.bg.pw.edu.pl>

Zachęcamy do czytania informacji zawartych w EBIBie:

<http://ebib.oss.wroc.pl/>